

Na dohled od Vlašimi

Text: Jan Moravec

Když tu člověk prochází, skoro by nevěřil, že je jen půl druhého kilometru od města. Obyvatelé Vlašimi to místo znají pod jménem Jinošov a patří k jejich oblíbeným vycházkovým místům.

Jinošov je jednak jméno dvora, jednak zalesněného kopce nad opačným břehem potoka Orlina. Soustava čtyř rybníků, prostřídáných loukami a mokřadními olšinami, se

▲ *V Jinošovském údolí*

SPOLEČNOST NET4GAS

je spolehlivým a bezpečným provozovatelem přepravní soustavy pro zemní plyn v České republice a rozvíjí odpovědnou politiku ochrany životního prostředí s ohledem na současné a budoucí generace. Od toho se odvíjí nejen její odpovědné podnikání, ale také dlouhodobá strategie firemní filantropie realizovaná v rámci programu NET4GAS Blíž přírodě. Je dlouholetým generálním partnerem Českého svazu ochránců přírody, se kterým se podílí na zpřístupnění přírodně cenných lokalit veřejnosti, a také celostátních přírodovědných soutěží Zlatý list a Ekologická olympiáda, které pořádá Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP. Více informací o programu a zpřístupněných lokalitách najdete na www.blizprirode.cz.

nazývá Jinošovským údolím, či zkráceně taktéž Jinošovem. Jako takzvané Vorlinské údolí pak pokračuje dále k Vlašimi, v podstatě až do města.

Jinošovské údolí je tím, co nazýváme kulturní krajinou. Žádná divočina. Vše, co zde je, více či méně (s výjimkou olšin) vytvořil člověk. Přesto jde o místa malebná na pohled a velmi zajímavá i přírodovědně.

Procházka údolím

Když vyrazíte od vlašimského nádraží po červené turistické značce k jihu (značka nevede přímo kolem nádraží, musíte popojít k železničnímu přejezdu), po necelých třech

kilometrech dojdete na rozcestí V Jinošově. Jste na dolním konci údolí, jak oznamuje i informační tabule.

Oplocený areál vpravo od vás je rekultivovaná skládkou, která dnes slouží jako školka místních dřevin, využívaná místní organizací Českého svazu ochránců přírody při aktivitách v širokém regionu Podblanicka. Vlevo je rybník Jírovec, poslední z kaskády Jinošovských rybníků. Dále proti proudu leží rybníky Kačák, Vápenný a Galilejský. Zatímco první dva jmenované byly založeny až v polovině minulého století, rybníky Vápenný a Galilejský zde jsou minimálně od 17. století. Mezi rybníky se nacházejí vlhké louky. Botanicky nejhodnotnější je slatinná louka nad Galilejským rybníkem s výskytem prstnatce májového, mochny bahenní, vachty trojlisté, suchopýru úzkolistého, vrby plazivé a několika druhů mokřadních ostřic. Prstnatce se po obnovení kosení objevily po dlouhých letech nepřítomnosti i na louce mezi Galilejským a Vápenným rybníkem. Asi nejznámější ze vzácných rostlin Jinošovského údolí je dáblík bahenní, rostoucí v mokřinách při březích Galilejského a Vápenného rybníka. Při břehu Kačáku lze nalézt méně běžnou ostřici šachorovitou... Malebnost údolí dotvářejí stará stromořadí.

Pestrá krajina vyhovuje i velkému množství živočichů. Ornitologické výzkumy odtud uvádějí 86 druhů ptáků; v rákosinách hnízdí motáci a několik druhů rákosníků, k vidění je tu pěníce pokřovní, cvrčilka zelená, objevuje se tu ledňáček... Batrachologové evidují v Jinošově sedm druhů žab – kromě skokanů a ropuchy obecné také obě naše kuňky. Potkat tu můžeme řadu bezobratlých vázaných na vodu – různé vodní ploštice, brouky, vážky... Ze

▲ V obnovených tůních v Jinošovském lomu je plno života

▼ Vyhlazená ploška ukazuje strukturu místního mramoru

▼ Informační tabule o přírodě Jinošovských lomů

Krasové jevy v Jinošovském lomu

„suchozemských“ brouků stojí za pozornost především chráněný páchník hnědý, vázaný na staré stromy ve zdejších stromořadích. Ze vzácnějších savců možno uvést deset druhů netopýrů či vydru.

Jinošovské lomy

Další přírodní zajímavost – pro změnu geologická – se ukrývá v lese na úbočí návrší Jinošov. Jde o tzv. Jinošovské lomy – dva menší lůmky, kde se od konce 19. století do roku 1963 těžil vápenec. Výskyt vápence v těchto končinách možná leckoho překvapí, ale geologie Podblanicka je skutečně pestrá; ne nadarmo je „Kraj Blanických rytířů“ národním geoparkem.

Zatímco údolí je oblíbeným vycházkovým místem „odnepaměti“ a v péči ochránců přírody dobře čtvrt století (část pozemků včetně dvou rybníků je ve vlastnictví místního

pozemkového spolku, hektar mokřadních luk vykoupil Český svaz ochránců přírody v rámci kampaně Místo pro přírodu a další pozemky mají ochránci přírody pronajaté), lomy stály dlouho mimo pozornost. Místo kdysi známé nejen mineralogům pro výskyt některých zajímavějších minerálů (vesuvián, wollastonit, diopsid, grossular, pyrhotin, fluorit), ale i zoologům díky silné populaci čolků obecných a horských ve zdejších tůních se postupně změnilo v neprostupnou džungli, kde minerály by nenašel ani Bystrozraký a čolky jakbysmet. To se lidé z ČSOP Vlašim rozhodli změnit. Z peněz Program obnovy přirozených funkcí krajiny jeden z lomů kompletně vyčistili a na jeho dně obnovili soustavu mělkých tůní, za pomoci programu NET4GAS Blíž přírodě pak lom zpřístupnili veřejnosti.

Z konce hráze rybníka Jírovec vede do lomů značená odbočka. Necelý půlkilometr prochází po jižní straně údolí, poté odbočí do lesa a po chvíli dovede návštěvníka na vyhlídku na hraně lomové stěny. Kovová vyhlídková plošina umožňuje výhled na celý, dnes již opět vyčištěný lom se soustavou mělkých vodních ploch. Informační tabulka zde prozradí pár zajímavostí o geologii a historii těžby v Jinošově. Mimo jiné se zde píše o krasových jevech. Ano, jako v každém „správném krasu“, i zde lze nalézt jeskyňky, byť jen miniaturní. Popisována je jeskyně v sousedním lomu, ale malé krasové dutiny jsou i přímo v tomto. Najdete je?

Kdo bude pokračovat dále do nitra lomu, narazí po chvíli na další informační tabulku – věnovanou zdejší fauně a flóře – a nakonec i na skálu s dohledka vybroušenou ploškou, aby byla struktura zdejších krystalických

▲ Slavnostní otvírání Jinošovských lomů, zpřístupněných v rámci programu NET4GAS Blíž přírodě

▼ Vyhlídka v Jinošovském lomu

vápenců dobře vidět. Sejdete-li až k tůním na dně lomu a pohlédnete do vody, jistě nebudete zklamáni. Již loni, bezprostředně po provedených úpravách, byly tůně plné obojživelníků a vodního hmyzu, letos lze očekávat „úrodu“ ještě větší. ■

...A JEŠTĚ NĚCO NAVÍC

Program NET4GAS Blíž přírodě však přírodu nejen zpřístupňuje lidem, pomáhá jí i prakticky. Právě v Jinošovském údolí se v těchto týdnech díky němu buduje několik nových tůní. Až tyto řádky vyjdou, budou zde již mít obojživelníci i vážky připraveno pár dalších prima míst k rozmnožování.